

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 151 (1750), 2026 йил 28 июль, сешанба

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

yuz.uz_news

ЭНЕРГЕТИКА СОҲАСИДА БОШҚАРУВ
ТИЗИМИНИ ВА ИМКОНияТЛАРДАН
САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШНИ ЯХШИЛАШ
МУҲИМЛИГИ ТАЪКИДЛАНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 27 июль куни ёқилғи-энергетика тармоғидаги келгусидаги устувор вазифалар юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Давлатимиз раҳбари сўнгги ўн йилда энергетика соҳасида кенг қўлмали ислохотлар амалга оширилганини таъкидлади. Соҳага хусусий сектор ва хорижий инвесторларни жалб қилиш учун зарур ҳуқуқий ва ташкилий шароитлар яратилди.

Натижада энергетика тармоғига 23 миллиард доллар хорижий инвестиция киритилди, жойларда умумий қуввати 9,5 гигаватт бўлган электр станциялари ишга туширилди. Электр ва газ тармоқлари, подстанциялар, трансформаторлар ҳамда газ тақсимлаш қурилмаларини янгилашга 30 триллион сўм йўналтирилди.

Шу билан бирга, яратилган имкониятлардан самарали фойдаланиш, тизимни бошқариш, жойларда талаб ва ижро интизомини таъминлаш бўйича жиддий камчиликлар сақланиб қолаётганини кўрсатиб ўтилди.

— Очiq айтиш керак. Энергетикада муаммо маблагда эмас, чунки қанча керак бўлса, топиб бераймиз. Муаммо тизимнинг бошқарувида, — деди Президент.

Айрим ҳудудларда инфратузилма деярли бир хил бўлса-да, электр ва газ таъминоти сифати кескин фарқ қилиши қайд этилди. Бу, аввало, раҳбарларнинг талаби,

назорати ва шахсий масъулияти турлича экани билан изоҳланди.

Жорий йилнинг июнь-июль ойларида электр тармоқларида 4 мингга яқин авария содир бўлган. Оқибатда айрим ҳудудларда аҳоли ва тадбиркорлар 8-10 соатгача электрсиз қолган. Айни пайтда қўллаб ҳудудларда истеъмолнинг ўсиши ва инфратузилмага тушадиган юклама олдиндан ҳисобга олинмаган.

Тармоқдаги электр энергияси йўқотишлари 17,2 фоизни ташкил этмоқда. Ўтган олти ойда 4,8 миллиард киловатт-соат электр энергияси йўқотилган.

АСКУЭ ва АСКУТ тизимлари жорий қилинганга қарамай, юз минглаб электр ва газ ҳисоблагичлари марказлашган тизимга маълумот узатмаётгани кўрсатиб ўтилди. Бу истеъмолни тўғри ҳисобга олиш, йўқотишлар ва дебитор қарздорликни камайтиришга тўқсинлик қилмоқда.

Давлатимиз раҳбари энергетика тизимидаги ҳар бир раҳбарнинг иши, энг аввало, одамларнинг кундалик ҳаётида ва тадбиркорлик фаолиятида сезилиши кераклигини таъкидлади.

Тизимдаги жиддий камчиликлар учун энергетика вазири ва “Худудий электр

тармоқлари” раҳбари лавозимидан озод этилди. “Миллий электр тармоқлари”, “Ис-сиқлик электр станциялари”, “Ўзтрансгаз” ва “Худудгазтаъминот” раҳбарларига йил якунигача синов муддати белгиланди.

Энергетика вазирлиги, “Худудий электр тармоқлари” ва “Ўзэнергоспекция”нинг янги раҳбарлари бугундан янгича иш услубини жорий қилиши шартлиги қайд этилди.

Йиғилишда электр ва газ таъминоти билан боғлиқ ишларни “туманбай” ва “маҳаллабай” ташкил этиш бўйича янги тизим белгилаб берилди. Ҳар бир ҳудуднинг аҳоли, тадбиркорлик субъектлари ва ижтимоий объектлар кесимида энергия истеъмоли баланси шакллантирилади.

Қайси маҳаллада тармоқ, трансформатор ёки газ тақсимлаш қурилмасини янгилаш зарурлиги аниқ белгиланади. Аварияларни камайтириш, ҳисоблагичларни ягона тизимга улаш, энергия йўқотишлари ва қарздорликни кескин қисқартириш бўйича манзилли дастурлар ишлаб чиқилади.

➤ Давоми 2-бетда

САМИМИЙ МИННАТДОРЛИК

Таваллуд куним муносабати билан чин дилдан табриклар, самимий қутловлар ва эзгу тилақларини йўллаган давлат ва ҳукумат бошлиқларига, хорижий сиёсат ва жамоат арбоблари, ишбилармон доиралар вакилларига, халқаро ташкилотлар раҳбарларига, юртимиздаги маҳаллалар ва меҳнат жамоаларига, нурунийлар, ёшлар, хотин-қизлар ва тадбиркорларга, турли касб эгалари бўлган барча ватандошларимизга чуқур миннатдорлик изҳор этаман.

Менинг шаънимга билдирилган бу табрик ва тилақларни, аввало, кўп миллатли халқимиз ва давлатимизга юксак ҳурмат ва эҳтиром ифодаси, Янги Ўзбекистоннинг дунё миқёсида ортиб бораётган обрў-эътибори ва нуфузининг эътирофи сифатида қабул қиламан.

Фурсатдан фойдаланиб, бағрикенг ва олийжаноб халқимизга яна бир бор чин дилдан ўзимнинг чексиз меҳрим ва ҳурматини билдираман.

Жонажон Ватанимизда эркин ва фаровон, обод ҳаёт қуришга қаратилган ислохотларимизни қўллаб-қувватлаб, уларда фаол иштирок этаётган кўп миллатли халқимизнинг ақл-заковати ва фидокорона меҳнати билан олдимизга қўйган юксак ва шарафли мақсадларга албатта эришамиз деб ишонаман.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

ЯНГИ ТОШКЕНТДА БАРПО ЭТИЛАЁТГАН
ЗАМОНАВИЙ БИНОЛАР КЎЗДАН КЕЧИРИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёев Янги Тошкент шаҳрида олиб борилаётган қурилиш ишлари билан танишди.

Давлатимиз раҳбари дастлаб Янги Тошкент шаҳрини барпо этиш дирекциясида бўлди. Бу ерда шаҳарнинг кенг қўлмали макети ва рақамли харитаси асосида қурилишларнинг умумий бориши, йирик объектларнинг ўзаро жойлашуви ҳамда навбатдаги бунёдкорлик режалари ҳақида ахборот берилди.

Транспорт ва муҳандислик инфратузилмасини қурилишлар билан уйғун ривожлантириш, яшил ҳудудлар ва жамоат маконларини ўзаро боғлаш, Янги Тошкентни пойтахтнинг амалдаги ҳудуди билан узвий боғлаш масалалари кўриб чиқилди. Барча лойиҳаларни яхлит шаҳарсозлик концепцияси асосида, юқори сифат ва меъморий уйғунлиқни таъминлаган ҳолда амалга ошириш зарурлиги таъкидланди.

Шундан сўнг Президент Низомий номидаги Ўзбекистон миллий педагогика университетининг Янги Тошкентда барпо этилаётган кампусини кўздан кечирди.

Мажмуа Янги Тошкент қурилишининг биринчи босқичи доирасида бунёд этилмоқда. Айни пайтда ректорат ва айрим факультетлар биноларида якуний қурилиш ва пардозлаш ишлари олиб борилаётган.

Давлатимиз раҳбари биноларнинг ички маконлари, ўқув ва маъмурий хоналарнинг жойлашуви, муҳандислик тармоқлари ҳамда ҳудудни ободонлаштириш ишлари билан танишди. Мутасаддилар қурилишнинг бориши, биноларни жиҳозлаш ва кампусни фойдаланишга тайёрлаш чоралари ҳақида ахборот берди.

➤ Давоми 2-бетда

ПУБЛИЦИСТИК
ТАФАККУР ҚУДРАТИ

Одам — кечаги ноқулайликлару қийинчиликларни бир зумда унутиб, бугунги қулайликларга тез кўникадиган яратиқ. Бу хусусият инсон ҳаётига ҳам, жамият тафаккурига ҳам хос. Таниқли олим, машҳур публицист, давлат ва жамоат арбоби Қудратилла Рафиқовнинг “МИЛЛАТ ШАВКАТИ” китоби — фикр аҳлини ана шу нуқсондан қутулиб, одамлар ва бутун жамият ҳаётида юз бераётган ижобий жиҳатларни пайқашга, уларнинг пайдо бўлишига сабабчи шахсиятлар меҳнатини қадрлашга чорлайдиган асар. Муаллиф жамиятда кечаётган ўзгаришларни мақташ, санаб ўтиш билангина чекланмайди. У зоҳирий воқеалар ортидаги маъноларни излайди, бир қарашда ўзаро боғлиқ бўлмаган ҳодисалар ўртасидаги ички алоқани топади ва ўқирманни ҳам шу жараёнга жалб қилади.

Публицист билан воқеанавис ўртасида фарқ бор. Воқеанавис воқеани сўзлаб беради. Публицист эса нима учун шундай бўлгани, унинг ортида қандай қонуният тургани ва у жамият ҳаётида нима-ни ўзгартираётганини англашга ҳаракат қилади.

Қудратилла Рафиқов мақолаларида ана шундай теран таҳлилий нигоҳ яққол кўзга ташланиб туради. У мамлакатимиз ҳаётидаги ўзгаришлар ҳақида ёзар экан, воқеанинг ташқи манзараси билан қиёёланмайди. У ҳар бир бунёдкорлик ортида тафаккурдаги ўзгариш, ҳар бир дипломатик

қадам ортида тарихий хотира, ҳар бир ютуқ ортида миллатнинг ўзига бўлган қатъий ишончини кўради.

Китоб сарлавҳасига кўчган “МИЛЛАТ ШАВКАТИ” номли мақола ана шундай фикрлаш усулининг ёрқин намунаси десам, асло адашмайман.

➤ Давоми 3-бетда

Давлатимиз раҳбари раислигида 21 июль куни ҳудуд ва тармоқларда ўсиш суръатларини таъминлаш бўйича жорий йилнинг биринчи ярмида эришилган натижалар ва йил якунигача амалга ошириладиган устувор вазифалар муҳокамаси юзасидан видеоселектор йиғилиши ўтказилди. Гарчи йиғилиш кун тартибидан иқтисодий ўсиш суръатлари, инвестиция, экспорт, энергетика, банклар ва ҳудудлар фаолияти билан боғлиқ масалалар ўрин олган бўлса-да, муҳокамаларнинг туб моҳияти анча кенг эди. Чунки ҳар бир иқтисодий кўрсаткич ортида инсон қадрини улуғлаш, оилалар даромадини ошириш, жамият фаровонлигини таъминлаш, юртдаги тинчлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш ҳамда халқни рози қилишдек эзгу мақсадлар туради.

ЭНГ ИШОНЧЛИ МЕЗОН —
ХАЛҚ ҲАЁТИДА
ЯРАТИЛГАН НАТИЖА

Йиғилишда таҳлил қилинган рақамлар иқтисодиётда жадал ҳаракат, изчил ўсиш ва янги имкониятлар шаклланаётганини яққол намоён этди. Жорий йилнинг биринчи ярмида иқтисодиёт 8,5 фоиз ўсди. Саноатда 8 фоиз, хизматлар соҳасида 16,9 фоиз, қурилишда 13,8 фоиз, қишлоқ хўжалигида 4,7 фоизли ўсиш таъминланди. Инвестиция ҳажми 28 миллиард долларга, экспорт кўрсаткичи 14,4 миллиард долларга етди. “Fitch” ва “Moody’s” халқаро рейтинг агентликлари Ўзбекистоннинг суверен кредит рейтингини бир погонга яхшилади.

Бироқ иқтисодий ўсишнинг ҳақиқий қиймати унинг инсон ҳаётида қандай

ўзгариш яратгани билан белгиланади. Рақамлар одамлар даромадида, муносиб иш ўринларида, тадбиркорнинг енгиллашган оғирда, обод маҳаллада ва аҳолининг эртанги кунга ишончида ифодасини топондагина кўзланган мақсадга хизмат қилади. Шу маънода, мазкур йиғилиш иқтисодий натижалар таҳлили билан бирга бугунги раҳбар кадрларнинг тафаккури, масъулияти ва берилган имконият-ни халқ розилигига айлантира олиш қобилиятига қўйилган юксак талабнинг ҳам амалий ифодаси бўлди.

➤ Давоми 5-бетда

ЭНЕРГЕТИКА СОҲАСИДА БОШҚАРУВ ТИЗИМИНИ ВА ИМКОНияТлардан САМАРАЛИ ФОЙДАЛАНИШНИ ЯХШИЛАШ МУҲИМЛИГИ ТАЪКИДЛАНДИ

Бошланиши 1-бетда

Бу борада Янгийўл туманида намунавий тизим яратиш вазифаси қўйилди. Тумандаги 51 та маҳаллада аҳоли ва тадбиркорларнинг электр ҳамда газга бўлган ойлик, чорақлик ва йиллик эҳтиёжи тўлиқ ўрганилади.

Зарур инфратузилма, таъмирлаш ишлари ва уларни молиялаштириш манбалари аниқ режа асосида белгиланади. Барча ишлар 1 октябргача якунланиб, Янгийўл электр ва газ таъминоти бўйича намунавий туманга айланатилади.

Ушбу тажриба кейинчалик республиканинг барча туман ва шаҳарларига татбиқ этилади. Энергетика тизими раҳбарлари ҳудудлардаги энг оғир туманларга бириктирилиб, ишлари маҳаллий ҳокимликлар билан биргаликда ташкил қилади.

Энергетика тармоғида рақамлаштириш ва сунъий интеллект технологияларини кенг жорий этишга алоҳида эътибор қаратилади.

Энергетика вазирлиги тарқидида Ёқилги-энергетика тармоғини рақамлаштириш ва сунъий интеллектни жорий этиш маркази ташкил этилади. Марказ “ишлаб чиқариш — узатиш — тақсимлаш — етказиш” занжирини

тўлиқ таҳлил қилиб, соҳани ривожлантиришнинг муқобил сценарийларини ишлаб чиқади. АСКУЭ ва АСКУГ маълумотлари сунъий интеллект асосида таҳлил қилиниб, шубҳали истеъмол, йўқотиш ва қарздорлик ҳолатларини автоматик аниқлайдиган платформа ишга туширилади.

Шунингдек, тармоқдаги ҳар бир раҳбар ва ходим фаолияти аниқ натижа кўрсаткичлари асосида баҳоланади. Бунда авариявий ва режали узилишлар, йўқотишлар, дебитор қарздорлик, қувватлар резерви ҳамда таъмирлаш дастурларининг бажарилиши асосий мезон бўлади.

Йиғилишда куз-қиш мавсумига тайёргарлик масалалари ҳам муҳокама қилинди. Ҳозир табиий газ етказиб бериш қийин бўлган 1 минг 916 та маҳалла мавжуд.

Ушбу ҳудудлардаги хонадонларнинг иситиш тизимини барқарорлаштириш, электр инфратузилмасини мустаҳкамлаш ва қўшимча энергияга бўлган эҳтиёжини таъминлаш бўйича аниқ ҳисоб-китоблар тайёрланади. Биринчи навбатда молиялаштириш талаб этиладиган маҳаллалар бўйича алоҳида дастур ишлаб чиқилади.

Бугунги кунда 3 миллион 700 минг хонадон суюлтирилган газдан фойдаланади.

Тизим рақамлаштирилиб, тартибга келтирилган бўлса-да, газни ўз вақтида ва қафолатли етказиб бериш масаласи тўлиқ ҳал этилмагани қайд этилди.

Суюлтирилган газ таъминотида хусусий секторни кенг жалб қилиш вазифаси қўйилди. Бу борада дастлаб Андижон вилоятида янги тажриба жорий этилади.

Тадбиркорларга ўзи импорт қилган ёки биржадан харид қилган суюлтирилган газни аҳоли ва бизнес субъектларига етказиб бериш имконияти яратилади. Ижтимоий реестрга киритилган оилаларга эса суюлтирилган газ хариди учун субсидия берилади.

Йил якунигача бу борада “Андижон тажрибаси” яратилиб, кейинчалик бошқа ҳудудларга татбиқ этилади.

Суюлтирилган газ ишлаб чиқаришнинг йил якунигача режадаги 520 минг тонна ўрнига 606 минг тоннага етказиш белгиланди.

Шунингдек, хонадонларнинг реал эҳтиёжидан келиб чиқиб, газ баллонлари ҳамини табақалаштириш тақлиф қилинди. Суюлтирилган газни ташшиш, сақлаш ва тарқатиш тизими хорижий тажриба ҳамда халқаро стандартлар асосида қайта қўриб чиқилади.

Давлатимиз раҳбари энергетика соҳаси учун замонавий билим ва кўникмаларга эга

кадрлар тайёрлаш масаласига ҳам алоҳида тўхтади.

Ҳозир 25 та техника олийгоҳида энергетика йўналишида йилгига 5,5 минг мутахассис тайёрланмоқда. Бироқ таълим амалиёт билан етарлича боғлангани сабабли битирувчининг ишга киришиб кетишига 2-3 йил вақт кетмоқда.

Шу муносабат билан олий таълим муассасаларидаги ёқилги-энергетика йўналишлари бўйича таълим дастурларини тўлиқ янгиллаш, лаборатория ва полигонлари замонавий талабларга мослаштириш топширилди.

Янги ўқув йилидан 3-курс талабаларининг ярми, 4-курс талабаларининг барчаси дуал таълимга қамраб олинади. Қуёш ва шамол генераторлари, электр зарядлаш ускуналари ҳамда бошқа янги технологиялар бўйича мутахассислар тайёрлашга устувор аҳамият қаратилади.

Йиғилиш якунида белгиланган вазифаларни қисқа муддатларда ва сифатли амалга ошириш, тармоқда ижро интизоми ҳамда шахсий масъулиятни тубдан кучайтириш бўйича мутасаддиларга аниқ топшириқлар берилди.

ЎЗА

ҚОНЛИКЎЛ ТУМАНИ ТИББИЁТИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР

Юртимизда соғлиқни сақлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш, аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатиш ва замонавий тиббиётни ривожлантириш мақсадида қатор давлат дастурлари қабул қилинди. Бу ислохотлар Қорақалпоғистоннинг Қонлиқўл туманида ҳам тиббиёт соҳасининг ривожланишига катта туртки берди.

Мазкур туман тиббиёт бирлашмасида 136 ўринга эга шифохона, 1 та кўп тармоқли ва 4 та оилавий поликлиника, 4 та оилавий шифокорлик пункти, шунингдек, 10 та тиббиёт пункти аҳолига хизмат кўрсатиб келади.

Очиги, авваллари қишлоқ ва чекка ҳудудларда тиббий хизмат сифати мутлақо қониқарсиз эди. Айниқса, замонавий диагностика аппаратлари, малакали шифокорлар ва тез тиббий ёрдам хизмати билан боғлиқ муаммолар кўпчиликини қўйнаб келди. Давлат дастурлари доирасида ана шу муаммолар босқичма-босқич ҳал этила бошлади.

Қонлиқўл туманида ҳам тиббиёт муассасалари реконструкция қилиниб, моддий-техник базаси мустаҳкамлаб борилди. Туман марказий шифохонаси, оилавий поликлиникалар ва тиббиёт пунктлари таъмирланиб, аҳоли учун замонавий ва қўлай шароит яратилди. Қабул бўлимлари, палаталар ва лабораториялар янгиланди.

— Хусусан, 2021 йилда маҳаллий бюджет ҳисобидан бирлашма даволаш бўлимлари, Жайхун оилавий шифокорлик пункти таъмирдан чиқарилди. 2022 йилда бирлашманинг юқумли касалликлар ва тез ёрдам бўлимлари, Бешкўпир, Қўламет жиров, Қонлиқўл оилавий шифокорлик пунктлари ҳам кенг қўламада таъмирланди. 2023 йили эса туман тиббиёт бирлашмаси биноси ва 8 та тиббиёт пунктида ҳудди шундай созулаш-тиклаш ишлари бажарилди, — дейди туман тиббиёт бирлашмаси бошлиғи Дариҳа Бекбергенова. — Кейинги йилда “Ташаббусли бюджет” дастури асосида “Сари олтин” ОФЙ ҳудудида тез ёрдам шохобчасининг янги биноси қурилиб, фойдаланишга топширилди. 2025 йили эса бирлашма ҳузурида Emergency department бўлими янги биноси бунёд этилди. Шунингдек, ички дорихона ва лаборатория бўлимлари ҳам таъмирланган. 2026 йилда халқаро ташкилотларнинг грант маблағлари асосида болалар дам олиш ва физиотерапия хонаси ташкил этилди.

Рақамлаштиришни жадаллаштириш мақсадида 2025 йилнинг ўзида бирлашма кўпфункционал, планшет, телевизор, роутер, инфоқоғиз, турли имкониятга эга принтер қабли билан таъминланган. Бу жараён келгуси йилларда ҳам давом эттирилади. Жўмладан, барча тиббиёт муассасаларини ягона электрон тизимга улаш, сунъий интеллект технологияларини жорий этиш, мобил тиббиёт иловаларини кўпайтириш ва фуқаролар учун онлайн хизматлари ривожлантириш мақсад қилинган.

Тиббиётда кадрлар масаласи кун тартибдан тушмайди. Малакали шифокор ва ўрта тиббиёт ходимларисиз аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатиш мумкин эмаслиги кундек

бирлашмасининг ташкилий-методик бўлими мудири Генжегул Заретдинова. — Хусусан, тиббиёт институтининг 6-курс битирувчилари, клиник ординаторлар ва магистрлар тўлиқ ставкада ишга жойлаштирилди. Мунтазам равишда малака ошириш курслари, семинарлар, амалий тренинглар, онлайн дарслар ташкил этилди. Шунингдек, қўлаб тиббиёт ходимлари Нукус шаҳридаги тиббиёт марказлари, республика ихтисослаштирилган клиникалари, малака ошириш институтларида тажриба ошириб келяпти. Очиги, илгари туманимизда кардиолог, эндокринолог, невролог, реаниматолог, педиатр каби мутахассислар етишмасди. Энди бундай

Бирлашмадаги 136 ўринли стационарда ўтган йили қарийб 5000 га яқин бемор даволаниб, саломатлигини тиклади. Бу кўрсаткич тиббиёт ишларида аҳолига тиббий хизмат қамрови кенгайиб, даволаш сифати тобора яхшиланаётганини кўрсатади.

Шифо топганларнинг 363 нафариде жароҳлиқ амалиётни ўтказилди. Хусусан, 67 беморда юқори технологик операциялар бажарилгани тиббиёт соҳасидаги муҳим ютуқлардан бўлди. Чунки бундай операциялар замонавий тиббий ускуналар, юқори малакали мутахассислар ва илғор технологияларни талаб этади. Илгари бундай мураккаб операцияларни фақат республика ихтисослаштирилган марказларида бажариш мумкин эди. Ҳозир маҳаллий шароитда ҳам бундай имконият мавжуд. Шунингдек, “Мастер-класс” дастури асосида республика даражасидаги малакали мутахассислар иштирокида 26 фуқарода мураккаб операция муваффақиятли ўтказилди. Бу нафақат беморлар саломатлигини тиклаш, балки маҳаллий шифокорлар малакаси ва тажрибасини ошириш, янги жароҳлиқ усулларини ўрганишда ҳам қўл келади.

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ ЎЗБЕКИСТОН ТАШАББУСИ БИЛАН ИЛГАРИ СУРИЛГАН РЕЗОЛЮЦИЯНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

БМТга аъзо 61 та давлат мазкур резолюцияга ҳаммуаллиф бўлди ва улар дунёнинг барча минтақаларини қамраб олган. Бу Ўзбекистоннинг ижтимоий кун тартибини илгари суриш ҳамда Барқарор ривожланиш мақсадларига эришишда парламентлар ролини кучайтириш тўғрисида”ги резолюцияни қабул қилди.

Резолюцияда БМТга аъзо давлатлар парламентларни 2030 йилгача бўлган Барқарор ривожланиш кун тартибини амалга ошириш ва мониторинг қилиш жараёнарига, жўмладан, ихтиёрий миллий ҳисоботларни тайёрлашга, миллий мажбуриятлар ижроси устидан парламент назоратини кучайтиришга ҳамда фуқаролик жамияти билан ҳамкорликни кенгайтиришга фаолроқ жалб этишга чақирилган.

Бундан ташқари, ҳужжатда парламент аъзоларининг БМТнинг йирик анжуманларидаги иштирокини кенгайтириш ҳамда ижтимоий тараққиёт соҳасида эришляётган натижаларни баҳолаш самардорлигини ошириш мақсадида миллий статистика тизимларини тақомиллаштириш тавсия этилган.

Мазкур резолюциянинг қабул қилинишига Ўзбекистоннинг БМТдаги доимий ваколатхонаси томонидан олиб борилган кенг қўламли дипломатик сазй-ҳаракатлар замин яратди. Музокаралар жараёнда қатор расмий маслаҳатлашулар ва икки томонлама учрашувлар ўтказилиб, БМТ ҳужжатларининг универсаллик тамойилларига ҳамда барча аъзо давлатлар манфаатларига ҳамда берадиган мувозанатли резолюция ишлаб чиқилди.

Резолюциянинг қабул қилиниши давлатимиз раҳбари ташаббуслари халқаро миқёсда юксак эътироф этилаётганини, мамлакатимизнинг глобал ижтимоий адолат ва барқарор тараққиётни таъминлашдаги фаол ролини яна бир бор ифодаляйди.

“Дунё” АА
Нью-Йорк шаҳри

Саломатлик — эл бойлиги

Мамлакатимизда давлат тиббий сугуртаси тизими босқичма-босқич жорий этилмоқда ва уни 2026 йил якунига қадар республика бўйлаб тўлиқ амалда қўллаш режалаштирилган. Сугурта доирасида кўрсатиладиган тиббий хизматлар ва дори воситалари учун аҳолидан қўшимча тўлов ундирилмаслиги кўзда тутилган.

равшан. Шу боис, кадрлар тайёрлаш, малакасини ошириш ва иш шароитини яхшилаш бўйича кенг қўламли ишлар бажарилляпти.

— Бирлашмамизда 866 хонадон ишлайди. Улар олий, биринчи ва иккинчи тоифали шифокорлар, ўрта бўғин тиббиёт ходимлари, олий тоифали, биринчи ва иккинчи тоифали кичик тиббиёт ходимларидан иборат. Аввалги йилларда туманимизда айрим ихтисосликдаги шифокорлар етишмаслиги, тажрибали мутахассисларни бир жойда сақлаб қолиш каби муаммолар бор эди. Уларни ҳал этишда сўнгги беш йилда қатор чора-тадбирлар қўрилди, — дейди Қонлиқўл тумани тиббиёт

мутахассисларни тайёрлаш ва туманга жалб қилиш натижасида аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат турлари кенгайди. Қўлаб тиббий хизматлар туманининг ўзида кўрсатиляпти.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 19 сентябрдаги “Бирламчи тиббий-санитария муассасаларида фаолият юритаётган шифокорлар олийк иш ҳақига қўшимча ҳар ойлик устамга тўланадиган олис ва чекка ҳудудлар рўйхатини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарори асосида бирлашмада олис ҳудудга киритилган Жайхун маҳалласидаги оилавий шифокорлик пункти ва “Сари олтин” ОФЙ ҳудудига 16-оилавий поликлиникада ишловчи 7 шифокорга олийк устамга тўлаб келинмоқда.

Президентимизнинг 2024 йил 5 сентябрдаги “Давлат тиббий сугуртаси механизмларини жорий этишга оид чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори билан давлат томонидан қафолатланган бепул тиббий хизматлар тизимини жорий этиш, тиббий сугурта орқали аҳолига молиявий енгиллик яратиш ва соғлиқни сақлаш тизими самардорлигини оширишга қаратилган янги механизмлар бирлашмада босқичма-босқич йўлга қўйилмоқда.

Касалликларни эрта босқичда аниқлаш мақсадида 18 ёшгача бўлган болалар ва ёшлар ўртасида чуқурлаштирилган тиббий кўрик ўтказилмоқда. 40 ва ундан катта ёшдаги аҳоли ўртасида турли касалликларнинг олдини олиш мақсадида скрининг қўриқлари режа асосида ўтказилмоқда. Аниқланган касалликлар бўйича беморлар туман, вилоят, республика даражасида амбулатор ва стационар шароитларда даволанмоқда.

Минажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Чунки Янги Ўзбекистонда раҳбар учун энг катта ҳимоя ҳам, энг ишончли мезон ҳам халқ ҳаётида яратилган натижадир. Натижа эса раҳбар тафаккурининг кўзгуси, маънавий масъулияти ва ватанга садоқатининг энг ҳаққоний ифодасидир.

Лувр, Эрмитаж, Британия музейи. Бу номларни эшитган ҳар бир киши тасодифан уларни ёдга олмайди: кўз олдида ноёб экспонатлар, буюк асарлар, мрамар заллардаги улугвор ҳайкаллар ва минг йиллик сирларни ўзида сақлаган ёдгорликлар жонланади. Аммо музей деганда фақат улар эмас, балки Самарқанднинг Афросиёби остида ухлаб ётган тарих ҳам, Темурийлар Тарихий музейи залларида нафас олаётган ўтмиш ҳам, Ислом цивилизацияси маркази ва янгиланган Имом Бухорий мажмуасида қайта тирилтирилган қўхна илм ҳам назарда тутилади.

Дунёдаги энг машҳур музейлар ҳар йили ўн миллионлаб меҳмонни жалб қилади ва бу рақамлар нафақат сайёҳлик, балки жамиятнинг маданий эҳтиёжини ҳам акс эттиради. Масалан, Лувр музейи 2024 йилда 8,7 миллион сайёҳни қабул қилди, бу эса 2023 йилдаги 8,9 миллион кўрсаткичга яқин. Музейнинг энг юқори натижаси 2018 йилда қайд этилган бўлиб, ўшанда 10,2 миллион киши ташриф буюрган.

2024 йилги статистика музейнинг халқаро мавқеини ҳам яққол кўрсатади: ташриф буюрувчиларнинг 77 фоизи чет эллик сайёҳлар бўлиб, улардан энг кўпи — 13 фоизи АҚШ-дан, қолганлари эса асосан Италия, Буюк Британия, Германия ва Испаниядан келган. Яна бир муҳим жиҳат — уларнинг 41 фоизи 26 ёшдан кичик бўлиб, 66 фоизи музейга илк бор ташриф буюрганлардир. Бу эса музейнинг янги авлод ва янги аудиторияни жалб қилиш борасидаги салоҳиятидан далолат беради.

Бу рақамлар музей нафақат ўтмишни жонлантирувчи маскан, балки бутунги авлод билан тарих ўртасидаги тирик алоқа воситаси эканини кўрсатади. Айнан шу жиҳат Ўзбекистон учун ҳам долзарб аҳамият касб этади, чунки юртимиз ўзинга ҳос бой тарихий-маданий мерос ва музей инфратузилмасига эга.

Юртимиз музейлари ташрифлар динамикасида назар ташласак, сўнгги йилларда барқарор ўсиш кузатишларимизда. Миллий статистика қўмитаси маълумотларига кўра, 2020 йилда пандемия туфайли энг паст кўрсаткич қайд этилган, яъни 1,5 миллион киши музейларга ташриф буюрган бўлса, 2021 йилда 5,1 миллионга, 2022 йилда эса 6,5 миллионга етган. 2023 йилда бир оз пасайиш бўлиб, 5,7 миллион, 2024 йилда 4,8 миллион киши музейларга кирган. Аммо 2025 йилда яна

сезиларли ўсиш кузатилди — мамлакат музейларига жами 6,1 миллион маҳаллий ва хорижлик меҳмон келган.

Ҳозир мамлакатимизда 138 та давлат музейи (филиаллари билан бирга) фаолият юритади, улардаги экспонатлар сони 2 миллиондан ошган. Энг кўп ташриф буюрила-диган музейлар қаторида Самарқанд давлат музейи-қўриқхонаси, Регистон ансамбли, “Ғалаба боғи” ёдгорлик мажмуаси таркибидаги Шон-шараф давлат музейи, Бухоро ва Хивадаги музей-қўриқхоналар етакчилик қилмоқда. Булар йилга юз минглаб, баъзилари миллиондан ортиқ ташриф буюрув-чини қабул қилади. Шу билан бирга, ақсар минтақавий ва шаҳар музейлари, жумладан, Темурийлар тарихи давлат музейи каби об-ъектлар йиллик ташриф бўйича улардан анча орқда қолаётган эди. Бу эса айнан музейни маҳаллий аҳоли ва ёшларга янада фолроқ таъинлаштириш зарурлигини кўрсатади.

“Музейлараро 90 кун”

Оддий аҳоли, айниқса, ёшлар учун яқин ва таниш музейларнинг ҳали ҳам етарлича “кашф этилмай” қолаётгани “Музейлараро 90 кун” каби лойиҳалар зарурлигини яна бир бор асослайди. Айнан шу мақсадда Республика Маънавият ва маърифат маркази ҳамда ҳамкор ташкилотлар билан биргаликда ушбу маънавий-маърифий экскурсиялар лойиҳаси йўлга қўйилди.

Режага кўра, жами 140 мингдан зиёд кишининг музейларга жалб этилиши кўзда тутилган. Лойиҳа уч ойлик даврни қам-раб олади ва ҳар ой учун аниқ режа бел-гиланган. Бундан ташқари, умумий йўл таълим мактаблари, олий ва касбий таълим

Боқий мерос

ташкилотлари билан биргаликда жами 708 та экскурсия ташкил этилиши режалаш-тирилган. Олий таълим тизимида бу жараён август билан тугамайди: сентябрь-октябрь ойларида ҳам “Мустақиллик соатлари” тар-биявий машғулотлари доирасида музейларга ташрифлар давом этади.

Лойиҳанинг дастлабки босқичи аллақачон натижалар бермоқда. Бугунги кунга қад-р Тошкент шаҳри ва Тошкент вилоятининг 316 та маҳалласидан 20 мингга яқин киши, 128 та умумий ўрта таълим мактабидан 15 мингдан зиёд ўқувчи, 24 та касбий таълим ташкилотидан 810 ўқувчи, 19 та олий таълим ташкилотидан қарийб 1800 талаба ва про-фессор-ўқитувчи турли тарихий масканларга экскурсияга жалб этилди.

Бу даврда энг кўп ташриф “Шаҳидлар хотираси” (12062 нафар) ва “Ғалаба боғи” (14003 нафар) ёдгорлик мажмуаларига тўғ-ри келган бўлса, Темурийлар тарихи давлат музейига 8489, Ўзбекистон тарихи давлат музейига эса 5055 киши ташриф буюрган. Жами олганда, режалаштирилган 4 та му-зей ва ёдгорлик мажмуасига 40 мингга яқин

фўқаронинг келиши қисқа муддат ичида ўр-тача бир туман аҳолиси сонидан анча кўпроқ одамнинг тарих билан юзма-юз бўлгани де-макдир.

Бу рақамларни янада яхшироқ тушуниш учун уларни мамлакат миқёсидаги йиллик кўрсаткичлар билан ёнма-ён қўйиб кўрай-лик. Бутун мамлакат бўйича музейларга йиллик ташриф сўнгги йилларда 4,8-6,5 миллион орасида ўзгариб турган. Бу, албат-та, катта рақам, аммо у юзлаб музейлар ва 365 кунга бўлингани учун битта оддий му-зейнинг “кундалик ҳаёти” кўпинча сокин ва бир неча ўн кишилик ташриф буюрувчилар билан ўтарди.

Бугун эса “Музейлараро 90 кун” лойиҳаси доирасида мақсад шунчаки йиллик рақамни “қўпайтириш” эмас — айнан ҳам ташриф буюриладиган, “унутилиб қолган” музей-ларга йўналтирилган ҳолда, аҳолини, ўқувчи ёшларни кўпроқ жалб этиб, уларнинг интел-лектуал салоҳиятини янада оширишдир. Шу билан бирга, ушбу лойиҳа кечаги сокин ста-тистикани бугунги жонли, фаол ва мақсадли ҳаракатга айлантирмоқда.

Таассурот ва кашфиёт билан

Гўзал ҚОДИРОВА, ўқитувчи:

— Тарих дарсларида биз кўпинча сана, воқеа ва шахсларни фақат дарслик орқали ўргатамиз, бу эса ўқувчилар учун баъзан қуруқ ва мавҳум туюлади. Музейга келиб, ўша даврнинг ҳақиқий буюмларини, ҳа-риталарини, қўлёмаларини кўргач, бола учун тарих бирдангина “жонланади”. Мен буни бутун ўқувчиларимнинг кўзларида кўрдим — улар экспонатлар олдида тўх-таб, савол беришни бошлади. Илгари ҳам айрим мактаблар ўз ташаббуси билан эк-курсиялар уюштирган, лекин кўпинча бу тартибсиз, тасоддий эди — бир йили бор, иккинчи йили йўқ. “Музейлараро 90 кун” лойиҳасининг афзаллиги шундаки, у аниқ режа, аниқ муддат ва аниқ миқдордаги ўқувчиларни қамраб олади, яъни бу энди тасоддий ташаббус эмас, балки тизимли ёндашув. Бунини ўқитувчи сифатида жуда қадрлайман, чунки энди режалаштириш ҳам осонлашди.

Жаҳонгир РОЗИҚОВ, талаба:

— Кўпгина залларда интерактив экран-лар ва сенсорли панеллар мавжуд. Улар-да экспонат ҳақида қўшимча маълумот, хариталар, ҳатто 3D реконструкциялар-ни кўриш мумкин. Бир залда эса сунъий интеллект асосида ишлайдиган виртуал гид билан танишдик. Ундан “Бу ҳукмдор қачон яшаган?” ёки “Бу буюм қаердан то-пилган?” деб сўрасангиз, дарров жавоб беради. Бу мени ҳайратга солди. Чунки мен буни фақат хорижнинг йирик музей-ларида, интернетда кўрган эдим, энди эса у ўзимизда ҳам бор.

Ростини айтсам, мен учун музей “бориб кўриб, чиқиб кетиладиган жой” эди. Энди эса у билим, тарих билан технология ту-ташган маскан эканини англадим. Айниқса, биз, ёшлар учун бу жуда муҳим, чунки тенг-дошларимиз ахборотни интерактив, жонли шаклда қабул қилишга ўрганиб қолган. Агар музей ҳам шу тилда гаплаша олса, у кўпроқ ташриф буюрувчини, айниқса, ёшларни ўзи-га тортади.

Дилрабо ТОЖИЕВА, маҳалла фаоли:

— Бугунги ёшлар кўп вақтини телефон ва интернетда ўтказди. Натижада улар ўзи билмаган ҳолда юрти тарихидан узоқлашиб қолиши мумкин. Музейга келганда эса инсон бирдангина ўтмиш билан юзлашади. Бу эса уларда масъулият ва гурур туйғусини уйғо-тади.

Бугун ҳам маҳалладошларимиз жуда қи-зиқиш билан келди, кўпчиликнинг бу му-зейга биринчи ташрифи экан. Шундай та-шаббуслар давом этиши керак, чунки натижа дарҳол кўринмаса-да, у ёшларнинг онгиди, дунёқарашиди изини қолдиради.

Луврнинг 8,7 миллионгача ташриф бую-рувчиси ва Ўзбекистон музейларига беш кунда 9,5 мингга яқин меҳмон келиши бу — рақамларнинг миқёси турлича бўлса-да, моҳияти бир хил: музей инсонни ўтмиш билан боғлайдиган кўприқдир. Фарқ шунда-ки, Луврга ташриф кўпинча сайёҳлик таби-ага эга бўлса, “Музейлараро 90 кун” лойи-ҳаси ташаббуси тубдан бошқача бу — давлат даражасида ташкил этилган, мақсадли ва ти-зимли равишда ёшларни, маҳалла аҳолисини, талабаю ўқувчиларни ўз тарихи билан юзма-юз қилувчи тарбиявий жараёндир.

Минглаб кишиларни уч ой давомида му-зей ва ёдгорлик мажмуаларига олиб бориш шунчаки статистика эмас, балки бир бутун авлоднинг миллий гурури, тарихий хотира ва ватанпарварлик туйғусини шакллантириш учун инвестициядир. Айнан шу нуқтада Лувр билан Афросиёб, Эрмитаж билан Имом Бухо-рий мажмуаси бир-бирига яқинлашади. Чун-ки уларнинг барчаси охири-оқибат инсоният-нинг тирик хотирасини келажақ авлодларга етказиш вазифасини бажаради.

“Музейлараро 90 кун” — мозиёга янгича нигоҳ билан саёҳат. Янги авлоднинг ўз илди-ларига қайтиш йўлидаги муҳим қадам.

Баҳора АҲМЕДОВА,
Республика Маънавият ва маърифат
маркази Ахборот хизмати раҳбари,
Шоҳиста ЮНУСАЛИЕВА,
марказ ходимаси

Пойтахтимизнинг қоқ марказида жойлашган Ўзбекистон тарихи давлат музейи мозий силсиласини ўз бағрида асраб келаятган, узок йиллик бой ўтмишга эга бўлган ўзбек халқининг қадим замонлардан то шу кунгача бўлган тарихи ва маданиятини тўлиқ акс эттирувчи энг йирик маърифий масканларидан бири ҳисобланади.

Икки йиллик реконструкциядан сўнг ўз фаолиятини қайта бошлаган музей экспозициялари орқали улуг алломаларимизнинг ҳаёти, илмий фаолияти, буюк кашфиётлари ва инсоният ривожига қўшган улкан ҳисса-си билан янада яқиндан танишиш имконини яратди.

Яқинда кунни оила аъзоларим ҳамроҳли-гида музейга бордик. Зеро, бу мўъжаз мас-канга ташриф буюрган ҳар бир киши тарихи-мизнинг нечоғлик бой эканини, унинг жаҳон цивилизацияси тараққиётига қўшган бекиёс ҳиссасини чуқур ҳис этади.

Музей ичида сайр қилар эканмиз, амалга оширилган реконструкция ва модернизация ишлари натижасида барча экспозициялар за-монавий музейшунослик талаблари асосида тубдан янгиланганига гувоҳ бўлдик. Бу эса нафақат музейнинг ташқи кўриниши, балки унинг маънавий-маърифий аҳамиятини яна-да юксалтиргани билан ҳам эътиборимизни тортиди.

Ҳар бир экспозиция, тарихий жараёнлар замонавий илмий ёндашувлар асосида қайта талқин этилган бўлиб, экспонатларни намоён этишда илгор ва интерактив технологиялар-дан самарали фойдаланилган.

Мазкур экспозиция эса ўтмиш воқеа-ҳодисаларини яхлит гоё доирасида очиб беради. Ташриф буюрувчилар қалбида та-рихий тафаккурни шакллантириш, уларнинг қиммати, нодир мерос намуналари билан бевосита мулоқотини жонлантиришга хизмат қилмоқда.

Музей экспонатларини томоша қилар эканмиз, 1972 йилда Сурхондарё вилоятидаги

Далварзинтепадан топилган, умумий оғирли-ги 36 килограмм бўлган безаклар ва қўйма тиллалардан иборат машҳур ҳазина наму-налари эътиборимизни тортиди. Чунки соғи қўйма тиллаларни яқиндан кўришининг таф-си бутунлай ўзгача бўлар экан.

Қаҳатон қурбонларини олиб кетишда фой-даланилган қора рангли махсус автомобиль эса кўнглимизга бир оз ғашлик солди. Ўт-мишнинг қора қуюнлари ичра кечган жадид боболаримизнинг ҳаёти кўз ўнгимизда на-моён бўлгандай таассурот уйғотди.

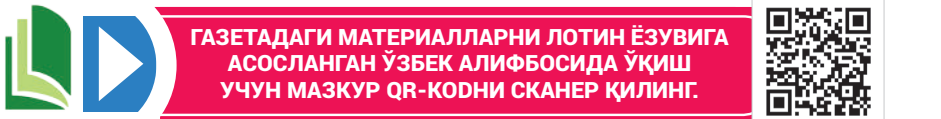
1916 йилги мардикорликка бағишланган қўшиқлар, Иккинчи жаҳон уруши йилларида

14 нафар етим болани бағрига босган Шо-маҳмудовлар оиласи ва улар ҳовлисининг макети, Хива, Бухоро ва Қўқон хонларнинг портретлари каби кўплаб ноёб экспонатларни кўздан кечирар эканмиз, ҳаёлимизда ўтмиш ва бугунги ёруғ қуларнинг нури раңглари бир-бири билан қисқа муддатда туташгандай бўлди.

Экспозициянинг якуний қисмида Ўзбе-кистоннинг мустақиллик йилларида эришган ютуқлари, мамлакат тараққиётининг замо-навий босқичи ҳамда 2016-2026 йилларда амал-га оширилган кенг қўламли илчил ислохотлар натижалари ўз ифодасини топган.

Музейнинг энг гаройиб қисмларидан бири кўзгули мультимедиа хонаси бўлди. Кўзгуси-мон юзалар шарофати билан пайдо бўлган тасвирлар инсонни ҳар томондан қуршаб олиб, жараёнда тўлақонли иштирок этиш ҳиссини яратади. Бу ерда Ўзбекистоннинг турли даврларига бағишланган ва бир-би-рини алмаштириб турувчи визуал ҳикоялар намоиш этилади. Ҳар бир пештахтада уч тилда изоҳ берилган лавҳача бор.

Хулоса қилиб айтганда, бўлимлардаги ҳар бир ашё саёҳатчиларга, юртимиз тараққиёт стратегияси доирасида давлат ва жамият ҳаё-тининг турли соҳаларида амалга оширилган

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари тахририяти” ДМ

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Қабулхона: (71) 233-56-33
Эълолар бўлими: (71) 233-70-98

Тахририятга келган қўлёмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета тахририят компьютер марказида сақлалади.
Газетанинг полиграфик ҳафтадан сифатли чоп этилишига “ШАРК” НМАК масъул.
Босмахона телефони: (71) 233-11-07.

E-mail: info@yuz.uz
Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05

Девонхона ва ишонч телефони:
(71) 233-56-60

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган.
Нашр индекси — 236. Буюртма Т-746.
29609 нусхада босилди.
Ҳажми — 3 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А2.
Баҳоси келишилган нархда.

“ШАРК” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Боборовшан Ғозиддинов
Мусаҳҳис: Акбар Қаршиев
Дизайнер: Хуришд Абдуллаев

Манзилими:
100060, Тошкент шаҳри,
Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй

ЎЗА якуни — 00:00 Топирилди — 00:30